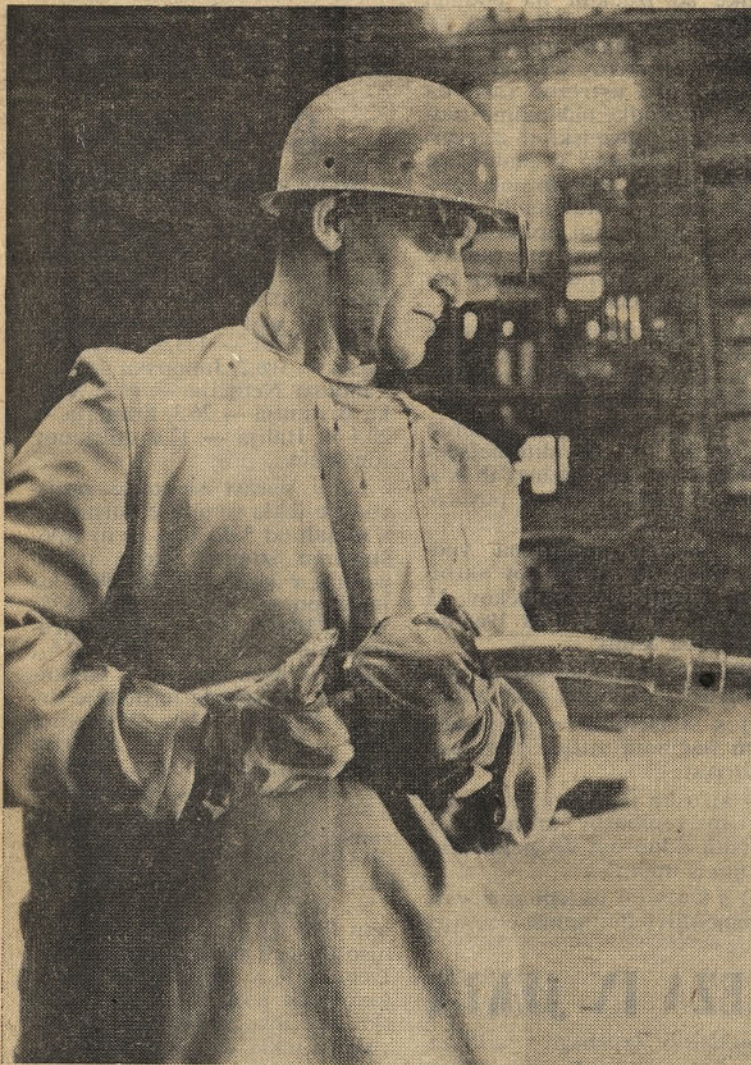

Štórski ŽELEZAR

ŠT. 4 — LETO IX — 25. 4. 1969

PRVI MAJ

V borbi proti izkoriščevalskim načrtom in metodam kapitalistov je pomenil Prvi maj za delavski razred dan, ko so zatirani in izkoriščani svobodneje zadihali, ko so se z novimi močmi poglali na barikade proti nasilju in nasilnikom. Ta praznik je simbol delavskega boja, ki je rasel naravnost iz k r v i. Četrty kongres strokovnih sindikatov v Združenih državah Amerike je leta 1884 postavil za cilj tamkajšnjega delavskega gibanja, da izbojujejo do 1. maja 1886 8-urni delavnik. Ker so bili ti naporj zaman, je začelo 1. maja stavkati okoli 600 tisoč delavcev, od tega samo v Chikagu 40 tisoč. Nastopila je policija in v spopadih je padlo v Chikagu okoli 200 delavcev. Nato je I. kongres druge Internacionale razglasil leta 1889., torej pred 80 leti, Prvi maj za Mednarodni praznik dela, v spomin na krvave dogodke, ki so se odigrali tri leta prej v Chikagu. Praznovanju prvega maja se je po razglasu Internacionale pridružil proletarij vsega sveta. Neštevilne so bile žrtve, ki so padale v boju z oblastniki po vseh kapitalističnih deželah. Oblastniki so podvzemali vse mere, da bi zatrili praznovanje prvega maja, toda prav zaradi tega se je delavski razred po vsem svetu oklepaj svojega praznika z vsemi močmi. Vsi izkori- (Dalje na 5. strani)

K slovenskemu narodnemu prazniku —
27. aprilu in prazniku dela — 1. maju če-
stitajo vsem članom kolektiva

delavski svet, upravni odbor, uprava, družbeno
politične organizacije in uredniški odbor.

Stane Kavčič v Štorah

V torek 8. aprila 1969 je obiskal Železarno Štore predsednik Izvršnega sveta ŠRS tov. Stane Kavčič v spremstvu člana Izvršnega sveta dr. Ernesta Petriča, predsednice Skupščine občine Celje Olge Vrabič, sekretarja občinskega komiteja ZK Zvoneta Dragana, predsednika občinskega sindikalnega sveta Ivana Kramarja in drugih.

Obisk predsednika Staneta Kavčiča v Štorah je bil eden izmed razgovorov in obiskov, ki jih je imel predsednik Kavčič s predstavniki kolektivov celjskega gospodarstva.

Razgovora s tov. Kavčičem so se udeležili poleg vodilnih predstavnikov podjetja tudi predstavniki političnih organizacij in organov upravljanja naše železarne.

Uvodoma je glavni direktor Tugomer Voga informiral predsednika Kavčiča in njegove spremljevalce o zgodovinskem razvoju Železarne Štore in njenih posameznih obratov do današnjih dni. Nadalje pa je govoril o investicijski izgradnji podjetja in o problemih, ki se v zvezi z njo pojavljajo ter o splošni finančno težavni situaciji v kateri se je znašlo podjetje v reformnih pogojih poslovanja.

Predsednik Kavčič se je zelo zanimal za probleme podjetja, predvsem pa za vprašanje investicijske izgradnje, likvidnosti podjetja, proizvodnega programa, sanacijskega načrta, vprašanja osebnih dohodkov in še posebej za vprašanje integracije slovenskih železarn.

V svoji razpravi je predsednik Stane Kavčič obrazložil svoje poglede in stališča Izvršnega sveta do nekaterih problemov. Glede vprašanja investicijske izgradnje Železarne Štore je v

Po informaciji glavnega direktorja tov. Vogea, da je za dograditev Železarne Štore potrebnih še okoli 12 milijard starih dinarjev, kjer odpade polovica sredstev na našo republiko, druga polovica sredstev pa na Jugoslovansko investicijsko banko, je predsednik Kavčič izjavil, da te milijarde ne bi smele biti problem, da se Železarna Štore ne bi dogradila oziroma dokončala svoja investicijska dela v letu 1971.

V razpravi je bil nato obravnavan problem finančne likvidnosti podjetja, kjer se je v zadnjih mesecih položaj v železarni Štore zelo poslabšal. Zelo se je dvignilo stanje kupcev, pa tudi stanje dobaviteljev. Železarna Štore je v težavnem položaju še posebno zato, ker precej svojih izdelkov prodaja ostalim železarnam, ki so v podobni situaciji. Samo železarni Jesenice in Ravne nam dolgujeta preko ene milijarde starih dinarjev. Predsednica občinske skupščine Olga Vrabičeva je omenila, da je vprašanje likvidnosti zelo pereče tudi za ostala celjska podjetja, tudi za tista, ki dobro poslujejo. Podatki kažejo, da dolgujejo razna podjetja celjske-

celoti soglašal s stališčem podjetja, da je potrebno začeto in nedokončano rekonstrukcijo in izgradnjo v čim krajšem času zaključiti, ker je le tako možno čim prej priti do večjega dohodka in lažje sanacije podjetja.

mu gospodarstvu preko 12 milijard S-din in to predvsem podjetja iz drugih republik.

Predsednik Kavčič se je posebej dotaknil vprašanja integracije slovenskih železarn. Menil (Dalje na 3. strani)

GOSPODARSKI NAČRT 1969

Družbena lastnina proizvodnih sredstev omogoča in zahteva, da je gospodarstvo, v interesu vsakega posameznega proizvajalca in delovnega človeka, zavestno in enotno organizirana celota, ki bazira na delitvi dela. Enotnost in usklajenost gospodarstva zagotavljajo gospodarski in družbeni načrti od gospodarskih organizacij do celotnega gospodarstva republik in države, saj je planiranje usmerjanje družbeno gospodarskega življenja.

Gospodarski načrt za leto 1969 je bil izdelan v dveh delih

1. fizični obseg proizvodnje, delovne sile in prodaje;

2. ekonomsko finančni podatki celotnega dohodka, stroškov in dohodka.

Prvi del je bil predložen organom upravljanja v mesecu decembru, drugi del pa je sedaj v razpravi. Plan predstavlja okvirne naloge podjetja, ki so usklajene z možnostmi plasmna na tržišču in zahtevajo čim boljše izkoriščanje tehničnih zmogljivosti podjetja.

Predviden fizični obseg proizvodnje oz. njegov 8 odstotni porast od preteklega leta sloni na normalni in enakomerni dobavi elektro-energije skozi vse leto. Za zagotovitev proizvodnje v višini 136.000 ton proizvodov je potrebno:

200.000 ton osnovnih surovin, 125.000 MWh elektroenergije, 26.062 milijonov kcal plinske energije, 30.500 ton pare, 5 milijonov m³ vode, 26 milijonov Nm³ komprimiranega zraka.

Interni promet bo opravljen v 24.000 strojnih urah.

Normativi porabe surovin, materiala in planirani izpeli in višina izmečkov, kakor tudi normativni ceniki za promet, ekspedit, OTK in vzdrževanje oblikujejo višino stroškov, ki izhaja iz planskih kalkulacij in predračunov. Tudi višina stroškov splošne režije je omejena z normativnim odnosom do realizacije in proizvodnje.

Za izvršitev postavljenih nalog predvideva gospodarski načrt 2.228 zaposlenih, kateri bodo opravili 4.153 tisoč učinkovitih ur. S tem bi se produktivnost merjena v tonah na zaposlenega ali bruto produkt na zaposlenega povečala za 1,7%. Vsako zvišanje delovne sile mora imeti svoj pozitiven odraz v produktivnosti dela, oziroma mora biti tudi ekonomsko utemeljeno.

Dvanajst odstotno povečanje realizacije, ki se predvideva v višini 135 milijonov N-din izhaja iz prodaje planiranega obsega proizvodnje po predvidenih prodajnih cenah. Prodajne cene so planirane na podlagi dosega znanih naročil, katere so v višini lanskoletnih doseženih cen. Strokovne službe so zadolžene z iskanjem optimalnih rešitev pri morebitnem spreminjanju programa proizvodnje ter doseganju čim boljše stopnje akumulacije. Zadolžene so tudi z osvajanjem in plasiranjem na tržišču novih izdelkov,

tako da bodo tehnične zmogljivosti obratov maksimalno izkoriščene. Gospodarski načrt vsebuje, kot sestavni del tudi načrt osvajanja nove proizvodnje in raziskav.

Kljub osem odstotnemu povečanju fizičnega obsega proizvodnje in 12 odstotnemu povečanju realizacije se poslovni stroški predvidoma povečajo le za 6%, kar izhaja predvsem v povečani porabi surovin zaradi večjega obsega proizvodnje, višji amortizaciji zaradi novih osnovnih sredstev in višje v kalkuliranem investicijskem vzdrževanju.

Po strukturi se poslovni stroški sestavljajo iz fiksnega dela, ki je določen z veljavnimi predpisi in pogodbami in variabilnega dela, ki je omejen z normativi materiala in dela, ter ceniki medsebojnih nalog.

stalni — fikсни del	11 %
spremenljivi — variabilni del	61 %
osebni dohodki	28 %
skupaj — stroški	100 %

Ker je dohodek gospodarske organizacije rezultat realizacije zmanjšan za stroške, se bodo vsi rezultati postavljenih nalog odražali v dohodku. Iz planirane proizvodnje in planirane realizacije, ob upoštevanju vseh omenjenih normativov sledi, da je struktura celotnega dohodka naslednja:

celotni dohodek	100 %
porabljena sredstva	70,6 %

izredni izdatki 0,7 %
osebni dohodki 28,8 %

Pri taki razdelitvi bi ostalo 1,2 % nepokritih osebnih dohodkov. Osebni dohodki so predvideni v višini 950,00 din na zaposlenega na mesec, torej 10 odstotno povečanje od preteklega leta. Vsi izračuni za osebne dohodke so izdelani na podlagi dosedanjega pravilnika. Da zagotovimo možnost izplačevanja osebnih dohodkov v tej višini in tudi njihovo ustrezno rast, da osebne dohodke uskladimo tudi z ostalimi slovenskimi železarnami, saj delamo v enakih, če ne še v težjih pogojih dela, moramo razen zastavljenih planskih nalog o višini proizvodnje, prodaje in normativne porabe materiala in dela skrbeti za naslednje dosežke:

a) z nadaljnjim znižanjem poslovnih stroškov za 1,6 % pokrijemo 1,2 % nepokritih osebnih dohodkov — izgube;

b) iskati je možnost zvišanja realizacije v kvalitetnejšem asortimentu, ali ugodnejših prodajnih cenah s ciljem povečanja akumulacije;

c) ustrezna strokovna vodstva podjetja in obratov skrbijo za zmanjšanje izmečkov, ki se mora znižati v letu 1969 za 2 milijona N-din;

d) reklamacije ne smejo presegati 1 % vrednosti realizacije;

e) s smiselnim in gospodarskim načinom zniževati zaloge vseh vrst;

f) stroške tekočega vzdrževanja in remontov zniževati z boljšim odnosom do naprav in strojev v uporabi;

g) s stalnimi ukrepi zniževati spremenljivi del splošne režije.

Da bodo te zastavljene naloge tudi izvršene so posamezne strokovne službe zadolžene za podrobne programe. Okvirni program dela, oziroma naše okvirne naloge se vse leto konkretnije dopolnjujejo z mesečnimi operativnimi plani in individualnimi nalogami strokovnega vodstva. Gregorin Marija

Železarski globus

Svetovna proizvodnja jekla v letu 1968. Proizvodnja jekla je v letu 1968 znašala okoli 530 milijonov ton in je prvič preseгла proizvodnjo 500 milijonov ton. Največji proizvajalci jekla s količinami nad 15 milijonov ton so bili: ZDA — 123,5, Sovjetska zveza — 106,2, Japonska — 66,9, Zahodna Nemčija — 41,2, Velika Britanija — 26,3, Francija — 20,4 in Italija — 17,0 milijonov ton jekla.

Letni porast svetovne proizvodnje jekla se giblje normalno v mejah od 5 do 7 %, če ne upoštevamo izredne skoke proizvodnje v letih 1960 in 1964, ko je bil porast 10,6 oziroma 13 %. V letu 1968 je znašal porast proizvodnje proti letu 1967 6,2 %, največji letni porast v odstotkih pa so dosegli naslednje države: Belgija 19,1 %, Argentina 16,2 %, Kanada 15,6 %, Avstrija 14,1 %, Brazilija 12,6 %, Zahodna Nemčija 12,0 %, Nizozemska 8,9 %, itd. V Sovjetski zvezi je znašal porast proizvodnje jekla le 3,9 %, medtem ko je bil porast v prejšnjih letih med 5 in 7 %. V ZDA je znašal porast v letu 1968 4,6 %, vendar s tem še niso dosegli proizvodnje iz leta 1966, ko je ta znašala 124,7 milijonov ton jekla. Tudi za Japonsko, tretjega največjega proizvajalca jekla, je v letu 1968 značilen umerjenjši porast proizvodnje. Ta je znašal 7,6 %, medtem ko je bil porast proizvodnje jekla v tej državi v letu 1967 proti letu 1966 kar za celo tretjino.

Proizvodnja jekla v letu 1968 v Jugoslaviji. Proizvodnja surovega jekla je v Jugoslaviji dosegla v letu 1968 1,99 milijona ton. Tudi pri nas beležimo precejšen porast proizvodnje jekla proti letu 1967 in sicer za 8,8 %. Porast proizvodnje je bil pri SM jeklu za 3,0 % in pri elektro jeklu za 16,8 %, kar pa je predvsem posledica pričetka obratovanja novih elektro obločnih peči v železarni Jesenice in Ravne. K porastu proizvodnje jekla pa je pripomogla tudi železarna Skopje, ki je pričela konec leta 1967 s proizvodnjo LD jekla in je dosegla v letu 1968 v skupni jugoslovanski proizvodnji 3,6 % svoje proizvodnje.

PROIZVODNJA ŽELEZA IN JEKLA

Jugoslovanske železarne so po podatkih Zveznega urada za statistiko v letu 1968 proizvedle skoraj 2 milijona ton jekla, točno 1.997.000 ton, kar predstavlja največjo dosedanjo proizvodnjo v državi. Proizvodnja železne rude, surovega jekla, surovega železa in ostalih proizvodov črne metalurgije se je v zadnjih letih gibalo takole (v 000 ton):

Proizvodnja	1939	1946	1966	1967	1968
Železna ruda	667	339	2.493	2.580	2.720
Surovo železo	101	84	1.143	1.177	1.201
Surovo jeklo	260	201,5	1.867	1.832	1.997
Valjani izdelki	151	112	1.226	1.176	1.510
Brezšivne cevi	—	—	77	77	75

Domača potrošnja se je gibalala:			
Skupna potrošnja	1.996	1.882	2.002
Uvoz gotovih izdelkov	799	789	591
Procent udeležbe uvoza	40,0	41,9	29,5

Za letošnje leto se računa, da bo potrošnja izdelkov črne metalurgije večja za 10 % od leta 1968 in bi naj znašala 2,1 milijon ton. Iz domače proizvodnje 1,6 milijona ton, medtem ko bi 500.000 ton uvozili. Na uvoz bi odpadlo 10.000 ton valjane žice, okrog 50.000 ton raznih profilov, 5.000 ton debele pločevine, 8.000 ton lamel, 90.000 ton pločevine za ladjedelnštvo, 18.000 ton dinamo in trafo pločevine, 5.000 ton pocinkane pločevine, okrog 160.000 ton hladno valjanih trakov in dekapirane pločevine, 55.000 ton bele pločevine, 6.000 ton tanke pločevine, 35.000 ton toplo valjanih trakov.

Lanskoletna proizvodnja litine v državi

Izboljšanje na tržišču kovinske industrije je v lanskem letu le delno vplivalo na porast proizvodnje litine, ko beležimo porast pri sivi in temper litini samo za 2%. Iz spodnjega pregleda je razvidno, da se je proizvodnja v zadnjih štirih letih gibala zelo različno in to:

	vse v tonah				Indeks 65 = 100	
	1965	1966	1967	1968	1967	1968
Ulitki sive litine do 5 kg	52.708	45.559	44.620	44.227	99	84
Ulitki temper litine do 5 kg	8.004	8.765	8.000	8.432	105	105
Ulitki sive litine od 6 do 50 kg	75.356	78.800	71.780	76.512	107	102
Ulitki temper litine od 6 do 50 kg	1.217	1.457	1.140	1.052	92	86
Ulitki sive litine nad 50 kg	171.736	153.446	126.576	127.943	101	74
Ulitki temper litine nad 50 kg	1.021	960	1.037	1.264	122	124
Skupaj siva litina	299.800	277.805	242.976	248.682	102	83
Skupaj temper litina	10.242	11.182	10.177	10.784	106	105
Siva in temper litina Skupaj	310.042	288.987	253.153	259.430	102	84
Jeklo litina Skupaj	41.958	36.048	30.102	32.102	107	77

Od gornjih količin odpade na slovensko proizvodnjo sive litine v posameznih letih kot sledi:

Leto	Komadne teže			Skupaj	Indeks	Od tega kokile in valji
	0—5	6—50	nad 50			
1965	6.771	12.464	25.833	45.068	100	20.800
1966	8.060	12.260	27.447	47.767	106	20.987
1967	8.156	11.559	23.620	43.335	96	17.089
1968	8.083	11.343	22.942	42.368	94	16.296

STANE KAVČIČ V ŠTORAH

(Nadaljevanje s 1. strani)
je, da je treba z integracijo po-
hiti. Strinjal se je tudi s sta-
liščem, ki danes prevladuje v
železarskih krogih v Sloveniji,
da v današnji situaciji ni mož-
na združitev v enofno podjetje,
ampak je umestnejša oblika
združenega podjetja z ugotov-
ljanjem dohodka na nivoju po-
sameznih delovnih kolektivov,
ker ni mogoče prelivati dohod-
ka iz podjetja, ki posluje ren-
tabilno v podjetje, ki posluje z
izgubo.

Po več kot enournem razgovo-
ru s predstavniki kolektiva že-
lezarne Štore, si je predsednik
Kavčič ogledal na terenu Što-
re II obrat nove livarne special-
ne litine. Predvsem se je zani-
mal za sodobno napravo za kon-
tinuirano ulivanje sive in nodu-
larne litine, prav tako pa tudi
za posamezne faze delovnega
procesa v livarni, za proizvodni
program, delovne pogoje in ren-
tabilnost tega obrata.

Predno se je predsednik Kav-
čič odpeljal naprej v tovarno
Aero, je zaželel članom kolekti-
va Železarne Štore uspešno delo

v naporih za sanacijo in rešitev
podjetja iz sedanjih težav.

Popoldne istega dne je pred-
sednik Stane Kavčič predaval v
Narodnem domu v Celju gospo-
darstvenikom in predstavnikom
družbeno-političnih organizacij
širše celjske regije o projekci-
jah dolgoročnega razvoja Slove-
nije. Govoril je o metodah in
značilnostih gospodarskega pla-
niranja, ki so se jih posluževali
pri izdelavi dolgoročnega raz-
vojnega načrta naše republike.
Ko je govoril o posameznih gos-
podarskih panogah, se je ob-
širneje dotaknil tudi vprašanja
slovenskih železarn. Dejal je, da
železarstvo na Slovenskem nima
perspektive v količinski proiz-
vodnji, ampak le v kvalitetni
proizvodnji. Zato bo potrebno v
bodoče tudi opustiti v železar-
nah določene nerentabilne pro-
izvode in se preorientirati na
rentabilnejšo specializacijo pro-
izvodnje, s katero se bodo že-
lezarne neposredno vključile v
kooperacijo s predelovalno in-
dustrijo.

D. B.

Iz teh podatkov lahko zaključimo, da je v letu 1965 bila dose-
žena rekordna proizvodnja v zgodovini livarstva pri nas, ko smo
zabeležili pri sivi litini proizvodnjo 300.000 ton, pri sivi in temper
litini skupaj pa 310.000 ton. Nato je sledila zmanjšana proizvo-
dnja v letu 1966 za 7%, v letu 1967 pa kar za 18%. Občutnejša
razlika pa je, če primerjamo porast proizvodnje sive in temper
litine, kot je to predvidel srednjeročni plan razvoja. Po tem izra-
čunu naj bi lanskoletna proizvodnja znašala 366.000 ton, dejansko
pa je bila za več kot 100.000 ton manjša.

Ce upoštevamo doseženo proizvodnjo sive in temper litine v
letu 1965 ter nove kapacitete zgrajene v zadnjih štirih letih, ugo-
tovimo, da obstajajo dejanske kapacitete za letno proizvodnjo
več kot 350.000 ton. Z lanskoletno proizvodnjo pa je bila izkorišče-
nost kapacitet manjša kot 75%. Po podatkih združenja jugoslo-
vanskih livarn se za leto 1969 načrtuje, da bo proizvodnja znašala:

siva litina	250.000 ton
temper litina	11.000 ton
jeklo litina	35.000 ton

Iz teh planskih predvidevanj lahko sklepamo, da se je situ-
acija na tržišču litine ustalila in se ne bo bistveno spremenila
v primerjavi z lanskim letom. Zato ne moremo govoriti o kakršni-
koli konjunkturi na tržišču litine. Nasprotno, na tržišču se sre-
čujemo z občutno konkurenco v pogledu kvalitete, cen in dobavnih
rokov. To nam narekuje, da podvzamemo vse za odpravo tistih
pomanjkljivosti, ki so tuje sodobnemu trgovanju in poslovnim
navadam.

ŽELEZARSKI GLOBUS

ZDA — Posledica 10 odstotne
podražitve niklja in kontinuir-
nega dviga osebnih dohodkov
ter porasta proizvodnih stroš-
kov je dvig cen nerjavečemu,
legiranemu in ogljikovemu jek-
lu v ameriških jeklnah. Cene
za legirana jekla so se dvignile
za 2,5 do 3%, prav tako tudi za
ogljikova jekla ter predstavljajo
to povišanje cen prvo od maja
1967. Nerjaveče jeklo se je po-
dražilo za 3 do 5% v odvisnosti
od vsebnosti Ni v jeklu.

Madžarska — Sedanja proiz-
vodnja jekla na Madžarskem
znaša okoli 3 milijone ton na
leto. V naslednjih 5 letih pred-
videvajo povečanje proizvodnje
na 6 milijonov ton. V obstoječih
jeklnah imajo še nekaj prostih
kapacitet, vendar za 100 od-
stotno povečanje proizvodnje
potrebujejo nove železarne. Za
izgradnjo novih kapacitet in do-
bavo opreme imajo razgovore z
raznimi angleškimi firmami, ne-
kaj pogodb pa je že podpisanih.
Madžari so v razgovorih z An-
gleži tudi za dobavo opreme za
industrijo aluminija. Sedanja
proizvodnja aluminija na Mad-
žarskem znaša 60.000 ton na le-
to, v naslednjih petih letih pa
se bo povečala za štirikrat.

Poljska — Med angleško firmo
Sendzimir in podjetjem za zu-
nanjo trgovino Centrozap, Ka-
towice, je bila podpisana po-
godba o dobavi Sendzimir hlad-
ne valjarne za železarno Huta
Lenin v Krakovu. Engineering
bo izdelala firma Sendzimir,
mehansko opremo bo dobavila
firma Innocenti iz Italije, elektro
opremo pa firma ASEA iz
Švedske.

Pakistan — Prva jeklarna v
Pakistanu (Čitagong) je pričela
obratovati leta 1967 s kapacite-
to 150.000 ton jekla. Predvideno
je, da bi z razširitvijo te jeklar-
ne, ki je v teku, povečali do le-

ta 1970 kapaciteto na 250.000
ton. Jeklarna dela na uvoženih
surovinah (grodelj, staro žele-
zo). Leta 1968 je Pakistan pod-
pisal pogodbo o gradnji druge
jeklarne z Japonci. Ta jeklarna
bo stala v Karačiju in bo imela
letno kapaciteto 450.000 ton jek-
la.

ZDA — Prva industrijska na-
prava za postopek Dwight —
Lloyd Mc Wane (s kratico D —
LM postopek) je pred dogradit-
vijo. Novi postopek je zanimiv
za manjša podjetja, predvsem
livarne, ker omogoča proizvod-
njo kvalitetnega grodlja po če-
nenem kontinuiranem postop-
ku direktno iz železnih rud. Po-
skusna naprava je bila postavl-
ljena v Clevelandu, sedaj pa do-
grajujejo prvo industrijsko na-
pravo v mestu Mobile v Alaba-
mi. Proizvod bo visoko kvalit-
etni grodelj za nodularno litino
ali kvalitetno sivo litino. Dnevna
kapaciteta bo 600 ton grod-
lja oziroma okoli 200.000 ton na
leto. D — LM postopek je kon-
tinuirani metalurški proces,
kjer se kot surovine uporabljajo
drobne frakcije železnih rud ali
tudi rudni koncentrat, kot re-
ducent pa različni manj vredni
premogi. Po predhodni pri-
pravi - pravilni sestavi vseh kom-
ponent (rude, dodatki, premog)
in izvršenem inleju, se ta me-
šanica peletizira v rotacijskih
bobnih. Zeleni peleti enakom-
ne granulacije se šaržirajo na
Dwight — Lloyd sintetni trak,
kjer se najprej osušijo, nato pa
delno reducirajo v visoko —
temperaturni redukcijski con.
Produkt so predreducirani pelet-
ti, ki so zaradi pravilnih dodat-
kov jalovinskih komponent sa-
mohodni in imajo iz premoga
še dovolj ogljika za redukcijo.
Ti peleti se talijo in reducirajo
v elektro redukcijski peči.

D. B.

IZ ZAKONA O NARODNI OBRAMBI

Zvezna skupščina SFRJ je dne 11. februarja 1969 sprejela Zakon o narodni obrambi, ki med drugim določa pravice in dolžnosti občanov, delovne organizacije in drugih organov, ki so značilne za obrambo naše dežele. Zaradi pomembnosti in aktualnosti tega zakona, bomo tudi v tem listu navedli posamezna, za člane delovne skupnosti in občane, pomembnejša določila.

Značaj morebitne sodobne vojne kot splošnega oboroženega spopada, v katerem ni več meje med fronto in zaledjem ter ljudstvom in armado, zahteva, da gradimo na izkušnjah narodno osvobodilne vojne koncepcijo splošne narodne obrambe kot edino možno obliko ustavljanja oboroženega napada. Za tako obrambo naše dežele so značilne pravice in dolžnosti vsakega delovnega človeka in občana, da se bojuje za ohranitev svoje svobode in samoupravnih pravic, za obrambo in varovanje suverenosti, neodvisnosti in nedotakljivosti dežele. Pravica in dolžnost delovne organizacije je, da mobilizira vse svoje sile za obrambo delovnih ljudi in dobrin.

V splošni narodni obrambi postanemo vsi občani organizatorji in izvršitelji ukrepov na področju narodne obrambe. Nihče nima pravice preprečiti nam, da se ne bi z orožjem v roki bojevali zoper sovražnika, ki bi napadel našo deželo ter nihče nima pravice priznati okupacijo ali kapitulacijo oboroženih sil.

Oborožene sile Jugoslavije, ki tvorijo celoto, so organizirane kot formacije JLA in formacije teritorialne obrambe. Enote teritorialne obrambe se organizirajo na celotnem teritoriju Jugoslavije in naj bodo sposobne za oborožen boj in pripravljene

postaviti se vsak čas in slehernih razmerah po robu napadalcu. Delujejo pa lahko samostojno ali skupaj z enotami JLA. V danih razmerah lahko postanejo glavni nosilec oboroženega boja. Upoštevati moramo važno dejstvo: čim večja je naša obrambna sposobnost in pripravljenost za splošno narodno obrambo, tem manjši sta možnost in nevarnost napada.

Da uresničimo pravico in dolžnost do narodne obrambe, moramo tudi v delovnih organizacijah organizirati v miru vse sile za splošen odpor naroda vsakemu sovražniku. Te priprave temeljijo na koncepcijah splošne ljudske obrambe. Konkretne priprave se v podjetju izvajajo za zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin v miru in vojni s formacijo civilne zaščite. Enote teritorialne obrambe se ustanovijo tudi v delovni organizaciji, če je z načrtom obrambe tako določeno. Take enote sestavljajo zaposleni vojaški obvezniki razporejeni v te enote in prostovoljci. Zakon podrobno določa, katere službe se organizirajo v teritorialnih enotah. Osnovna naloga teritorialne enote v podjetju izvršuje naloge zavarovanja in obrambe delovne organizacije in jo vodi pristojni organ delovne organizacije.

vanje te obveznosti ne preneha tudi v primeru, če sovražnik zasede naše ozemlje.

Obveznost služiti v civilni zaščiti velja za vse občane od dopolnjenega šestnajstega leta pa do dopolnjenega 65. leta starosti. Na služenje v civilni zaščiti pa niso vezani: vojaški obvezniki, ki imajo vojni raspored, pripadniki milice, nosečnice in žene z otroki, mlajšimi kot sedem let ter osebe, ki niso sposobne služiti v civilni zaščiti.

Delovna obveznost: v primeru vojne, so delovni obvezniki vsi državljani Jugoslavije, razen oseb, ki so za delo nesposobne, osebe, ki služijo v oboroženih silah in osebe, ki niso še stare 16 let.

Delovni obvezniki morajo ob razglasitvi vojnega stanja ostati na svojih delovnih mestih, če niso poklicani v službo k oboroženim silam. Delovni obvezniki, ki so po načrtu za obrambo razporejeni na drugo delovno mesto ali drugo gospodarsko organizacijo, morajo delovne obveznosti izpolniti po dobljenem rasporedu.

Za zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin pred vojnimi akcijami, se tudi v podjetjih ustanovijo enote civilne zaščite in organizirajo ob-

SINDIKAT O DRUŽBENEM PLANU

SKLEPI 3. redne seje tovarniškega odbora sindikalne podružnice železarne Štore z dne 11. aprila 1969.

1. Predlog družbenega načrta za leto 1969 predvideva poslovno izgubo in je zaradi te okoliščine osnutek predloga potrebno ponovno in temeljito obdelati ter poiskati kritje v sanacijskih ukrepih — notranje rezerve.

Sanacijski ukrepi morajo zajeti vsaj kritje predvidene izgube. Sindikalna organizacija pri nas se zavzema strogo za ekonomsko politiko poslovanja in zato se moramo striktno državati vseh sanacijskih ukrepov.

2. V osnutku predloga so navedeni sanacijski ukrepi, vendar jih je potrebno detaljneje obdelati in definirati zadolžitve, kakor odgovornost pred samoupravnimi organi, da bi na ta način bilo zajamčeno uresničenje. V družbenem načrtu mora biti točno določeno, kdo je odgovoren za uresničitev plana, pa najsi bo to delovna enota, služba ali samoupravni organ.

3. Politika nagrajevanja naj bi se dosledno izvajala po našem novem pravilniku za delitev OD, da bi na ta način nagrajevali po dejansko doseženih rezultatih. V primeru, da ekonomska enota nima finančnega kritja, se morajo takoj podvzeti ustrezní začasni sanacijski ukrepi, da bi se tako problemi pravočasno reševali, OD pa mora ostati v višini doseganja kritične ekonomske enote.

Sedanji način obračunavanja OD je nevzdržen in nestimulativen, ker se obračunava pavšalno brez življenjsko važne ekonomske politike.

4. V osnutku je predvideno povečanje OD na 950 din, kar je po mnenju sindikalne organizacije nezadovoljivo in je zato potrebno podvzeti vse ukrepe po že navedenih točkah, da se doseže vsaj višina 1.000 din.

5. Da bi bile kalkulacije naših proizvodov bolj realne in točne, se naj splošna oz. upravno-prodajna režija izloči in vodi ločeno na nivoju podjetja.

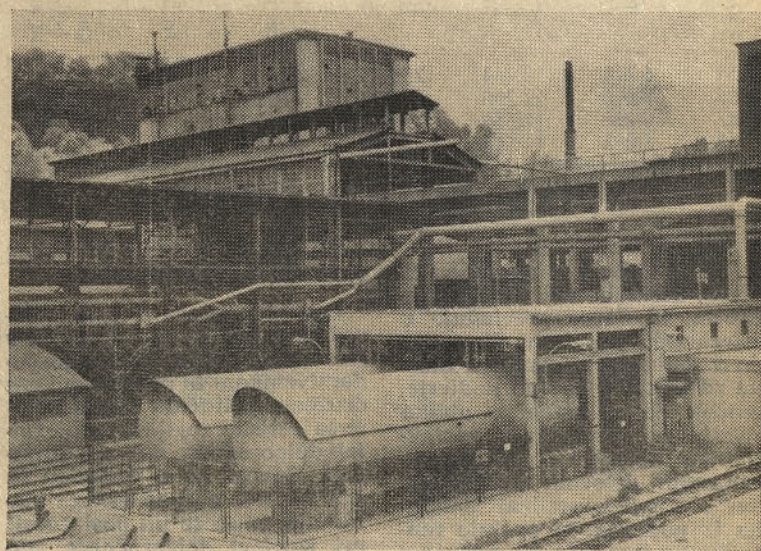
Enako je potrebno normative postaviti na podlagi doseženih rezultatov v daljšem razdobju (več let), za novo vrsto proizvodnje pa po dosežkih iz drugih podjetij za enako vrsto proizvodnje.

6. Struktura zaposlenih v našem podjetju je po mnenju sindikalne organizacije nezadovoljiva in je potrebno predvideti z reorganizacijo in internim izobraževanjem določene premike.

Poleg tega bo potrebno izdelati normativ zaposlenosti v našem podjetju in nagrajevati zaposlene po učinku, ker le na ta način bo možno dosegati boljše rezultate, tj. večjo storilnost, ne pa z nenačrtim večanjem NK delovne sile v podjetju.

Kot je iz zgoraj navedenih sklepov razvidno, je sindikalna organizacija izčrpno obravnavala družbeni načrt, soglasno daje vso podporo samoupravnim organom, da bi se vse navedene zahteve sprejele in uresničile.

Na zasedanju tovarniškega odbora smo ugotovili, da so vse navedene zahteve bistveno pomembne za naše poslovanje in naš obstoj in je zato dolžnost slehernega sindikalista in samoupravljalca, da z največjo resnostjo pristopi k realizaciji.

Zakon določa, da so občani, jugoslovanski državljani, dolžni sodelovati pri pripravah za obrambo dežele, se usposabljanje za svoje naloge v vojni in se udeležiti oboroženega boja ter drugih oblik odpora, zaščite in reševanja prebivalstva in materialnih dobrin ter izvrševanja drugih za narodno obrambo pomembnih nalog.

Jugoslovanski državljani imamo po zakonu glede narodne obrambe naslednje obveznosti: vojaško obveznost, obveznost služiti v civilni zaščiti, delovno in materialno obveznost. Izvrše-

vezni ukrepi za zaščito in reševanje. Enote civilne zaščite v podjetju sestavljajo obvezniki civilne zaščite zaposleni v podjetju.

Z namenom, da se občani usposobijo za učinkovito obrambo, določa zakon, da je priprava in s tem v zvezi pouk za obrambo in zaščito obvezna za vse državljane od dopolnjenega 16. do dopolnjenega 65. leta starosti, če so zmogni ga obiskovati. Za svoje enote morajo organizirati tak pouk delovne organizacije.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

TEŽKO JE BILO V LETIH MED OBEMA VOJNAMA

Spomini štorskih delavcev na težka leta borbe za pravičnejši zaslužek.

Po končani prvi svetovni vojni so si ljudje oddahnili in skušali pozabiti na vojne grozote. Upali so, da jim bo nova država prinesla poleg svobode tudi socialne pravice. Pa so se hudo všteli. Za delavski razred se v naši deželi ni obrnilo nič na boljše. Delovni pogoji so bili izredno težki, delodajalci — kapitalisti so zahtevali popolno pokorščino, zasluge delavcev pa so krojili, kakor jim je bila volja. Móra razočaranja je težila delavska srca. Vse kaj drugega so pričakovali od nove oblasti. Strankarsko sprti oblastniki pa so zasledovali samo svoje cilje, bogatenje, razkošje, izkoriščanje delavstva po mili volji. Gorje mu, ki se je tako daleč spozabil in se vpisal med »rdečkarje«. Ta je bil lahko pripravljeno, da so ga vsak čas spodili iz tovarne pa naj si išče kruha, kjerkoli želi. Mu bodo že dali tako priporočilo pri oblasteh in drugih tovarnah, da ga ne bodo nikjer vzeli na delo. Se bo že spokoril in uklonil hrbet.

Pa vendar so se našli tudi delavsko zavedni ljudje, ki so

iskali zaščite v članstvu jugoslovanske socialno demokratske stranke, delavsko kmečke zveze in v Zvezi kovinarskih delavcev. Da celo tako daleč so šli nekateri, da so postali delavski zaupniki svoje strokovne organizacije. Ti so bili seveda prvi na vrsti, kadar je lastnike podjetij popadla jeza. Nad delavskimi zaupniki so najprej iztresali svojo jezo. V štorski livarni

Jager
Tonka

je bil zaveden delavski zaupnik in nekaj časa predsednik strokovne organizacije kvalificiran livar JAGER ANTON — Tonka, kakor ga še danes kličejo vsi znanci in prijatelji.

Jager Anton — Tonka, danes upokojeni livar na Lipi nad Što-

rami, se v svojem 74 letu življenja spominja, kako se je bilo treba boriti za delavske pravice in pri tem tudi vztrajati. Toda tisto, kar je hromilo borbo za pravičen zaslužek in ostale pravice zaposlenih pred podjetniki, je bil strah pred nezaposlenostjo in nestalnost, omahovanje, popuščanje, ko bi bilo treba najbolj vztrajati.

Tonka se je izučil za livarja v letih 1912 do 1915 v železarni v Štorah. Čez par mesecev dela kot livar je bil vpoklican v avstrijsko vojsko in je doživljal težke čase na ruski fronti, potem na soški fronti pri Doberdobi in nazadnje v Tirolih, dokler ni zbolel in je bil po operaciji, ki je imela neugodne posledice, odpuščeno iz vojske.

Dirigiran je bil na delo v Zeltweg, kjer se je kmalu včlanil v avstrijsko kovinarsko zvezo. Po enoletni zaposlitvi v Zeltwegu se je vrnil domov in nekaj časa bolehal, dokler ni po končani vojni odšel kot prostovoljec branit našo Koroško. Ko se je po nesrečnem plebiscitu spet zaposlil, je postal član socialdemokratske stranke in delavski zaupnik v livarni. Zaslužek je bil slab, godile so se krivice, zato se je resno potegoval za dosego osnovnih pravic zaposlenih. Ko ni vse skupaj nič zaleglo, so livarji enkrat junija 1931 stopili v štrajk, ki pa je trajal le par dni. Delodajalec jim je obljubil boljše zaslužek, res nekoliko povišal mezde, zato pa je 20 najglasnejših v štrajku odpustil, češ da primanjkuje naročil. To je bil le izgovor, da se je znebil najvztrajnejših zagovornikov za pravice zaposlenih, kajti naročil in dela je bilo dovolj. Med prvimi sta letela na cesto delavska zaupnika Jager-Tonka in Stojan Ivan. Medtem, ko so nekateri livarje kmalu začeli zopet klicati na delo, saj je imela tovarna mnogo naročil pa so pustili trdovratneže dalje čakati in so jih mehčali. Za Tonko in Ivana pa dela ni bilo. Štiri leta ni mogel dobiti Tonka nikjer nobene zaposlitve, potem so ga šele na vedno večje intervencije z vseh strani sprejeli na novo na delo, toda kot prostornega delavca, ne kot livarja. Pol leta je medtem prejel podporo delavske zbornice iz Ljubljane kot brezposelni delavski zaupnik, ko pa je ta pomoč usahnila, so zbirali med delavci v Štorah za njega tovariško pomoč. Nerada se z ženo spominjata, kako sta se težko prebijala skozi življenje v času brezposelnosti, imela sta majhnega sina, ki ga je bilo treba preživljati. Mati je hodila v dnino h kmetom, največ k Rezarjevim (Kandolovim) v Kresnike, Tonka pa je od časa do časa prejemal kako denarno pomoč.

Zaupnik pomožnih delavcev v livarni Stojan Ivan, je po odpu-

stu z dela v železarni prejel pol leta podporo delavske zbornice, po tem pa si je poiskal delo pri trgovcu Mastnaku v Šentjurju, kjer je delal v skladišču piva, »prešal« seno in opravljal vsa ostala dela, dokler ni po 21 mesecih zopet dobil zaposlitev v železarni. Takoj se je zopet včlanil v Zvezo kovinarskih delavcev in redno hodil na sestanke pri Adrineku, kjer so imeli svoje društvene prostore v sobici, ki je služila za sestanke, pevске vaje, seje in vse ostale dogovore. Na sestanke je hodil iz Ljubljane sekre-

Stojan
Ivan

tar SMRJ tov. Leskošek Franc — Luka. Takim sestankom pa je redno prisostvoval tudi zastopnik direktorja železarne Pungartnik, medtem ko se direktor Hruschka sestankom ni udeleževal. Jezil se je na odpisance iz Ljubljane, ki je vedno kaj novega prinesel med ljudi, vedno so po sestankih prihajali s kakimi novimi zahtevami, nesprejemljivimi za vodstvo podjetja. V pogovorih z delavci je dejal, da bo dal podreti voglajnski most, ki vodi v tovarno, če bo ta Leskošek še prihajal iz Ljubljane hujskati delavce.

Obnavljamo godbo na pihala

Na svoji 3. redni seji 11. aprila t. l. je tovarniški odbor sindikalne podružnice železarne sklenil, da prične z vsestransko akcijo obnove godbe na pihala. Za ponovno vzpostavitev te godbe je veliko zanimanje med člani kolektiva in med prebivalci Štor ter okolnih naselij.

Kdor bi se rad ponovno vključil v vrste godbenikov, naj se prijavi v pisarni tovarniškega odbora sindikalne podružnice pri tov. Ramšakovi zaradi vpisa. Seveda bodo sprejeti tudi novi člani godbe. Prijave sprejemajo v sindikalni pisarni do vključno 10. maja letos.

PRVI MAJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

ščani in zatirani so na ta dan manifestirali svojo pripadnost veliki družini delavskega razreda pa če je bilo to še tako zabranjeno in kaznovano, manifestirajo jo še danes. Tudi mi jo manifestiramo, le v drugačni obliki, kot tisti milijoni, ki jih še izkoriščajo mogotci in oblastniki. Pri nas pregledujemo ob prvem maju v skupnem boju dosežene uspehe in sprejemamo nove naloge v boju za nadaljnji napredek in za boljše življenje. Spominjamo se dni, ko smo prav tako kot drugod po svetu na ta dan odhajali na izlete, ali pa demonstrirati, tam zapeli in dokazali, da nas nobeno nasilje ne bo strlo. Spominjamo se, kako so Ljubljanci 1. maja 1943 sredi sovražnikovih tankov in strojnic priredili veličastne demonstracije. Na ljubljanskem gradu so zagoreli kresovi, z glavne pošte pa sta zavihrali proletarska in slovenska zastava. To so bili veličastni trenutki bojujočega se naroda, čeprav je bilo jasno, da bodo za tako drzne podvige padale žrtve. Iz ust 198 tekstilnih delavcev — jugoslovanskih internirancev v taborišču Mielsen v Nemčiji — je 1. maja 1944 zadonela po barakah Internacionala. Delavci so nato zažgali tovarno. Pobesneli Nemci so jih nato z orožjem pognali v tovarno, kjer so zgoreli. Še bi lahko naštevati, kakšne drzne akcije je rodilo spoštovanje do delavskega praznika pa ni prostora. V osvobodjeni Foči je proslava 1. maja 1942 prerasla v mogočno svečanost, ki so se je udeležili tudi člani Vrhovnega štaba s Titom na čelu. Istega dne so splitski skojevci na zvonik cerkve sv. Duje sredi mesta izobesili veliko rdečo zastavo s srpom in kladivom. Leta 1945 pa je Prvi maj pomenil osvoboditev Trsta, Gorice in Tržiča, ko so v zaključnih operacijah naši junaki številnim zmagam pridali še te lepe zmage, čeprav pozneje skaljene po »zaveznikih«.

Danes se ob tem velikem prazniku spominjamo vseh borcev, ki so padli v bojih proti izkoriščevalcem in zavojevalcem, za zmagane pravice, za socializem. Pri tem ne pozabljamo, da smo si morali vse, kar danes imamo, s sami priboriti z velikimi žrtvami. Nahajamo pa se še vedno sredi boja, ki pomeni danes usposobitev samoupravljavcev in samoupravnih odnosov v naši družbi, kar pomeni pot k napredku našega gospodarstva in željo po boljših medsebojnih odnosih med ljudmi in med narodi vseh dežel.

Storimo vse, da bo Prvi maj pri nas in še mnogokje praznik zmagane naprednih idej, praznik napredka v gospodarstvu, kulturi, socialnih odnosih, človeških odnosih. Naši napori naj bodo še naprej usmerjeni k dosegu pravičnega in trajnega miru, ki si ga po vsem svetu tako iskreno želimo.

NEZGODE PRI DELU

V mesecu marcu je bilo po obratih in oddelkih naslednje število nezgod pri delu:

Elektroplavž 2, jeklarna 3, valjarna 4, livarna valjev 3, livarna sive litine 4, šamotarna 3, mehanična delavnica 3, energetski obrat 1, promet 3, ekspedit 2, gradbeni oddelek 1. Skupaj 29.

Brez nezgode pri delu so bili naslednji obrati oziroma oddelki:

Modelna mizarna, obdelovalnica valjev, elektroobrat, razvojni oddelek, OTK, komunalni oddelek, ostalo.

Na poti na delo je bila prijavljena 1 nezgoda iz šamotarne.

Pri delu so se poškodovali:

ELEKTROPLAVŽ:

MLAKAR Ivan je stal na podestu ponovce. Ko je žerjav dvignil ponovce s ca. 15 t grodlja, se je pri višini 1,5 m od tal, nenadoma snela vrvenica s čepa na škripčniku in je ponovca zdrsnila nazaj na tla. Pri tem je imenovani padel s podesta in se poškodoval po hrbtu.

PESTIVSEK Ivan. Ob preobodu je grodelj tekkel z večjim curkom v ponovco. V ponovci je nastala manjša eksplozija, ter mu je brizgnilo tekoče železo iz ponovce ter ga opeklo po desnem gležnju.

JEKLARNA:

LESJAK Franc je izvlačil ingote iz kokil. Ob vročih ingotih so se mu vnele hlače in gamaše, ter ga je opeklo po gležnju leve noge.

BELEJ Martin. Delavci so potiskali dve prazni ladji na tiru pod podestom. Tov. Belej je stal na tiru nekaj metrov naprej pri tretji ladji. Pri trčenju ladij mu je stisnilo desno nogo pod kolonom. Vzrok nezgode je predvsem v neupoštevanju varnostnih predpisov pri ročnem premiku. Pred premikom bi morali opozoriti sodelavce, pregledati tir, premik pa bi moral nadzorovati eden izmed delavcev.

GRACNER Mirko. Pri iztovarjanju elektrodne zlovnine mu je elektroda zdrsnila in mu poškodovala desno roko v zapestju.

VALJARNA:

FLORJANC Vinko. Ploščata palica se je pri izteku iz valjev zataknila med plošče. Zanka ga je opekla po podlakti leve roke.

MARKOVIČ Stane. Pri nakladanju valjanih palic na štiriosnik mu je stisnilo sredinec desne roke med palice.

KOSTOMAJ Jože. Pri odlaganju ingotov z Demagom na potisni stroj je pomagal uravnati breme. Z levo roko je držal krajni ingot. Ko je breme zanihalo, mu je stisnilo sredinec ob odbijač stroja.

HRVATIC Jože. Na hladnih škarjah je rezal valjane palice 60 x 10 po dve skupaj. Zgornja palica ni točno ležala na spodnji. Med rezom ga je ostanek palice dolg 1 m, udaril po nogi.

LIVARNA VALJEV:

KOPRIVC Ivan je zapiral zadnjo odprtino na kupolki. Med gorenjem vlažnega koksa je nastalo nekaj plina v peči. Ko se je plin vžgal, je plamen puhal skozi odprtino in ga opeklo po obrazu.

STRAŠEK Ivan je prestavljal pločevinast sod in se pri tem urezal na ostrem robu. Pri delu ni uporabljal zaščitnih rokavic. Na tem delovnem mestu je delal šele 7 dni.

AGREŽ Ivan. Z ročno ponovco je jemal tekoče železo za tehnološko probo in mu je železo brizgnilo v levi čevelj.

LIVARNA SIVE LITINE:

ROMIH Miha. Pri vlivanju mu je tekoče železo brizgnilo v čevelj in ga opeklo po nartu desne noge. Nosil je razparane zaščitne gamaše.

KRIŽNIK Vinko je z rafamo brusil rob odlička. Z levo roko je držal za rob nekoliko stran od brusilnega koluta. Med brušenjem se je odliček premaknil, pri tem mu je brusni kolot poškodoval palec.

VIDEC Martin je z žerjavom prestavljal zaboje polne odličkov. Zaradi naglice pri delu mu je veriga stisnila palec na levi roki.

PRGOMET Ivan. Pri prelivanju železa iz predpečice v ponovco mu je železo brizgnilo za čevelj, ko je jemal probo iz curka železa.

ŠAMOTARNA:

MOČNIK Marija. Sodelavec tov. Jezovšek je popravljal leseno polico. Po prestani poškodbi na roki z dne 27. 1. še ni čisto okrevale. Kladivo se mu je izmuznilo iz roke ter priletelo tov. Močnikovi v desno nogo ter jo poškodovalo.

ESIH Ludvik je nameščal vložek v stroj za stiskanje šamotnih cevi. Masten vložek mu je zdrsnil z rok ter mu poškodoval mezinice na levi roki.

KOVAČ Marjan. Pri prehodu čez kup šamotnega loma je nerodno stopil in si zvinil levo nogo v gležnju.

MEHANIČNA DELAVNICA:

PIRMAN Marko. Zaradi vdora zemlje se je ponižala kondenzna posoda pod plinovodom ter je mešani plin propan-butan izhajal na prosto. Pri vstavljanju slepe prirobnice se je zaradi pomanjkanja zraka onesvestil. Pri delu ni uporabljal cevne maske. Pri popravilu je sodeloval tudi KAVKA Marjan iz energetskega obrata, ki se je zaradi pomanjkanja zraka prav tako onesvestil.

KOČEVAR Ivan. Med delom phalnega stroja je neprevidno naslonil desno roko na vpenjalni vijak. Delovna glava stroja mu je pri hodu navzdol stisnila dlan na vijak.

TREBOVC Martin. Pri centriranju matice v planski plošči se je s kladivom udaril po palcu leve roke.

PROMET:

KRIŽNIK Jože. V profilu ob ozkem tiru pri kisikarni je bilo zloženo valjano železo Ø 50 in zavarovano s kosom ploščatega železa, ki je bil zabit v zemljo ter nagnjen proti tiru. Premikač je stal na stopnici lokomotive ter mu je ploščato železo, ki je segalo predaleč v profil, stisnilo levo nogo v nartu.

KOREZ Maks. Štiriosnik je med vožnjo iztiril. Pri ročnem prekladanju ingotov na drug voz so brušeni ingoti zdrsnili s sklada in mu poškodovali desno nogo v nartu.

STARKL Alojz je pomagal spraznjevati prekucnik v kate-

rem je bila buča žlindre. Zaradi velike teže so delavci popustili in se je prekucnik zvrnil na njihovo stran. Težka buča je padla na imenovanega in mu poškodovala obe nogi.

EKSPEDIT IN SKLADISČA:

GORJUP Pavel. Pri razkladanju surovega železa je sodelavec Skok nerodno vrvel kos grodlja, ki je Gorjupu priletel na roko in mu poškodoval palec.

VRAŽIČ Ferdinand. Pri razkladanju peči na olje z vagona se je peč prevrnila. Imenovani jo je poizkusil zadržati in jo je prijel za pločevinast trak in se vrezal skozi rokavico.

GRADBENI ODDELEK:

JURKOSEK Franc. Pri obzidanju kupolke so s skipom vozili material do visine odprtine. Na stikalu se je zataknil gumb za dvig in se skip ni pravočasno ustavil. Skip je zadel delavca, ki je stal na podestu ob osipni odprtini in ga odrinil na stran. Pri tem se je udaril ob nosilec in si poškodoval čeljust.

Na poti na delo se jo poškodoval VREČKO Ernest iz šamotarne. Na ledeni poti je padel in si izpahnil palec na desni roki.

Primerjava števila nezgod v mesecu marcu v zadnjih petih letih:

Leto	1965	1966	1967	1968	1969
Nezgode pri delu	24	20	14	18	29
Nezgode na poti	3	3	1	1	1
Nezgode pri delu skupaj januar, februar, marec	59	51	41	37	66

V letošnjem prvem kvartalu opazamo močan porast nezgod pri delu. Januarja jih je bilo 16, februarja 21, marca pa že 29. Če bo šlo še naprej s takim tempom, potem se nam obeta izredno slab rezultat ob koncu leta. V primerjavi s številom nezgod v celem letu 1968, smo v prvem četrtletju letos dosegli že 40% od lanskega skupnega števila. Posamezni obrati pa še več: jeklarna 47%, livarna valjev 76%, livarna sive litine 65%, šamotarna 100%, promet 50%.

Med nezgodami v letošnjem letu je bilo tudi veliko takšnih, ki bi lahko pustile težje posledice ali pa celo povzročile smrt. Zato jih moramo smatrati kot res zadnje opozorilo. Spomnimo se samo nekaterih primerov:

1. Med spuščanjem kalupa na sušilni voz se je odpela veriga in je kalup padel na delavca.

2. Med vožnjo je kurjač pomolil glavo skozi okno na mestu, kjer ni profila ter mu je pritisnilo glavo ob steber.

3. Med dviganjem ponovce s 15 t železa se je pokvaril šripčnik in je polna ponovca padla z višine 1,5 m.

4. Pri ročnem premiku železnih ladij je stisnilo delavcu nogo, ko so ladje trčile v tretjo, stoječo na tiru.

5. Pri popravilu okvare na plinovodu za Štore II sta se dva

delavca skoraj zadušila v oblaku mešanega plina.

6. Pri delu na phalnem stroju je delavec vtaknil roko pod delovno glavo stroja, kjer bi mu jo lahko odtrgalo.

7. Pri stresanju buče žlindre iz prekucnika, se je buča težka nad 2.500 kg zvrnila na delavca.

8. Pri obzidanju kupolke, je skip zadel delavca, ki se ni pravočasno umaknil.

To je samo osem težjih oziroma nevarnejših primerov, kjer je bilo udeleženih 9 delavcev. Ogroženih pa jih je bilo več. Predvsem ob padcu ponovce, ob okvari plinovoda ter pri iztresanju buče iz prekucnika. Koliko takšnih nevarnih situacij je še bilo v preteklih treh mesecih, kjer ni bilo poškodb, je seveda odprto vprašanje. Prav gotovo je, da so še bili takšni primeri.

Med viri nezgod se pogosteje kot lani pojavljajo:

- železo in strojni deli pri prenosu in montaži, 23 nezgod;
- snovi in material v tekočem stanju, 10 nezgod;
- plini, pare; 3 nezgode;
- plamen, 2 nezgodi.

Ostali viri so povprečno udeleženi.

Pogosteje kot lani se pojavljajo tudi nekateri vzroki nezgod:

- nesmotni, nevarni način dela pri posamezniku, 24 nezgod;

(Dalje na 7. strani)

SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT —

Jubilej štorskih strelcev

Strelska družina Kovinar-Štore beleži letos 20 let obstoja in aktivnega delovanja. Na letni konferenci 15. marca letos so pregledali rezultate dela za preteklo leto, pogovorili pa so se tudi o trenutnem stanju ter o načrtih za prihodnje.

Naštevati strelske uspehe bi bila na tem mestu preobsežna zadeva. Strelci združujejo pionirje, mladince, mladinke ter člane in članice. Vsi ti vadijo in tekmujejo v različnih strelskih disciplinah. Raznih tekmovalanj od družinskih, občinskih do republiških in državnih je vsako leto za cel spisek. Strelci in strelke SD Kovinarja so s svojimi odličnimi rezultati poskrbeli za to, da je ime SD Kovinar-Štore stalno zastopano tudi na najkvalitetnejših republiških in državnih prvenstvih. Naši strelci se s teh tekmovalanj le redko vračajo praznih rok. Da družina skrbno bdi tudi nad vzgojo podmladka, dokazujejo lanski uspehi: pionirji prvi v občini in peti v republiki, mladinci četrti v republiki in deveti v državi, mladinke prve v republiki in državni! Tu so na mestu samo iskrene čestitke vsem, tako tekmovalcem kot njihovim vzgojiteljem!

Vendar pa v letošnjem jubilejnim letu finančni položaj družine ni takšen, da bi lahko gledali z optimizmom tudi v prihodnost. Še nikdar ni bilo strelstvo v Štorah v takšnih škripcih, kot je sedaj. S svojimi razpoložljivimi sredstvi upravni odbor ne more oskrbeti niti minimalnega programa rednih treningov in tekmovalanj, še manj pa lahko izvaja planirano širjenje strelstva med šolsko in krajevno mladino okoliških naselij. Če že razumemo, da se je morala družina ob svoji dvajseti obletnici zaradi pomanjkanja denarja odreči vsakršni jubilejni prireditvi, pa bi bilo popolnoma nerazumljivo, če bi v

čas, ko naj bi se s posebno pozornostjo negovala in jačala narodnoobrambna moč, pričelo naše strelstvo hirati!

Mislimo, da se danes na strelski šport ne sme gledati kot na nekakšno podzvrst splošne športne dejavnosti, temveč je treba imeti pred očmi njegovo celotno poslanstvo in ga vključiti v naša skupna prizadevanja za jačanje obrambne moči naroda!

Kljub nič kaj rožnati perspektivi pa štorski strelci ne mislijo vreči puške v koruzo. Ravno nasprotno! Na konferenci so čvrsto sklenili, da bodo še povečali napore za razširitev strelstva. Prepričani so, da je slabo finančno stanje le prehodni pojav in da bodo tako v kolektivu železarne, koder družina domuje in je brez pomoči, brez katere ni niti misliti na obstoj in delovanje, kot tudi v občinskih forumih, pristojnih za športno dejavnost, našli tudi vnaprej vsaj minimalna sredstva, potrebna za dostojno delovanje tega plemenitega športa v našem kraju.

Strelci vabijo v svoje vrste vse, ki imajo veselje do tega športa. Posebno so vabljeni mlajši člani našega kolektiva. Strelstvo je lep in plemenit šport, ki zahteva celega človeka! Pri tem športu ni »faulov«, zahteva mnogo prizadevanja in dobre volje, v plačilo pa daje spomin na uspehe in premnoge prijetne ure v družbi strelskih tovarišev.

Letošnjo konferenco so štorski strelci zaključili dokaj prisrčno. V znak zahvale in priznanja za dolgoletno sodelovanje so izročili spominsko plaketo najstarejšemu še živečemu strelcu v Štorah, 75-letnemu upokojencu železarne Karlu Kompolšku. Tovariš Kompolšek je bil aktiven strelca že v predvojnem času, po osvoboditvi pa je bil tudi med prvimi, ki so po-

magali obnoviti ta šport v našem kraju. Aktivno je sodeloval vse dotlej, dokler sta mu to dopuščala »ostro oko in mirna roka«. Tudi danes se še vedno zanima za dogodke, ki so povezani s tem njegovim dolgoletnim

udejstvom.

Strelci bodo v prihodnje bralce »Železarja« redno obveščali o svojem delu in upajo, da bodo njihova sporočila našla priimeren odziv.

MLADI KEGLJAČI USPEŠNI

V okviru celjske tekmovalne skupnosti je v teku že drugi del moštvenega prvenstva v borbenih igrah. Naša ekipa sodeluje v tem tekmovalstvu kar uspešno. Od 10 odigranih tekem so jih rešili v svojo korist kar 7, v nadaljnjih 4 pa še upajo na popoln uspeh, ki bi jim prinesel drugo mesto in vizo za kvalifikacije za republiško ligo.

Uspeh je tem večji, ker je med tekmovaljem prišlo zaradi odhoda 3 standardnih tekmovalcev in obolesti nekaterih, do večjih težav. Takšno stanje pa ni vplivalo na same rezultate, zahvaljujoč pametni politiki vodstva sekcije.

Pritegnila je mlade v svoje vrste, jim omogočila redno vadbo (žal brez trenerja) in rezultati so pokazali, da je bila storjena pametna poteza. Že prvi nastopi so bili uspešni in vrzel zamašena. Tovarištvo starejših jim je vlivalo poguma in so se na ta način kalili v velike tekmovalce. Zato smo lahko veseli uspehov, posebno pa uspehov, ki so doseženi z mladimi. Saj je to garancija, da je na našem

območju dovolj mladih, ki so voljni sodelovati. Treba jim je omogočiti vadbo in po možnosti strokovno pomoč. Treba jih je sprejeti v svojo sredino tovariško, kajti le na ta način bodo videli, da so sredstva, ki so jih vložili njihovi očeti le koristno naložena, oni sami pa se bodo oddolžili z resno vadbo in nastopi kot dostojni nasledniki svojih starejših tovarišev.

Zato je treba dati priznanje vodstvu kegljaške sekcije, za njeno skrb za mlade, pa čeprav bi uspehi izostali.

V nedeljo, dne 30. 3. je bil na kegljišču v Štorah turnir v borbenih igrah. Na tem tekmovalstvu je sodelovalo 5 ekip. Bratstvo Hrastnik, Libela Celje, Klma Celje in domača moška in ženska ekipa. Zmagala je domača ekipa s 886 keglji, kar je rekord kegljišča v tem načinu tekmovalja.

Za zmagovalno ekipo so nastopili: Zorko, Škoberne, Sivka J., Krajnc E., Sivka D., Kavka M., Golob, Rukavina, Petrič in Faktor. T—bil

NEZGODE

(Nadaljevanje s 6. strani)

— kršitev varnostnih predpisov zaradi naglice pri delu, 13 nezdod;

— kršitev varnostnih predpisov zaradi nediscipliniranosti, 5 nezdod;

— transportna pota in prostor za nakladanje s hibami, 5 nezdod;

— pomanjkanje ustreznih pooklicnih izkušenj, 4 nezdode;

— pomanjkanje oseb. zaščit. sredstev, neprimernost, napake, 4 nezdode.

Med oblikami nezdod so pogostejše kot lani:

— stisnjen, zasut, 20 nezdod;

— stik s skrajnimi temperaturami, 17 nezdod.

Občuten porast opeklin nam narekuje ostrejšje ukrepe glede uporabe osebnih zaščitnih sredstev. Vsi delavci, ki delajo s tekočim železom morajo obvezno uporabljati poleg zaščitnih čevljev, obleke in čelade tudi zaščitna očala, dolg predpasnik, usnjene gamaše in zaščitne rokavice. To velja za vse toplilce, prebodarje, livarje med vliva-

njem in jemalce vzorcev tekočega železa. Zaščitne gamaše bodo morali uporabljati tudi izpraznilci, ingotarji in valjarji.

Tudi brez čelade — le s trdo bučo.

TRI USPEŠNA SREČANJA NAŠIH KEGLJAČIČ

V tekmovalstvu za republiško žensko ekipno prvenstvo, so se kegljavke našega Partizana borile v dneh 1. in 2. marca na kegljišču »Maks Perc« v Ljubljani, 22. in 23. marca na kegljišču »Konstruktor« v Mariboru ter 19. in 20. aprila na kegljišču »Triglav« v Kranju. Zasedle so 3. mesto.

Manj sreče so imeli starejši člani — kegljači, ki so se srečali v soboto, 19. aprila z ekipo Celja v tekmovalstvu na 100 lučajev. Celjani so bili boljši. Od naših tekmovalcev je bil najboljši Ivan Stoja s 359 podrtimi

keglji, drugi je bil Anton Hiti s 353 in tretji Gorjup Stanko s 351 podrtimi keglji.

Z našo državno žensko reprezentanco bo odpotovala na mednarodno prvenstvo ekip, v parih in posamezno, ki bo v mestu Lauti pri Dresdenu (NDR), tudi naša državna prvakinja Eva LUDVIG. Udeležba na takem tekmovalstvu je vsekakor tudi za naše društvo in za Štore sploh uspeh. Naši reprezentantki želimo lepo potovanje in kar najboljšo uvrstitev. Tekmovalje bo 16., 17. in 18. maja.

KADROVSKE VESTI

V mesecu marcu 1969 so bile naslednje kadrovske spremembe v naši delovni skupnosti.

Iz JLA so se vrnili

Rancierger Vilko, delavec, valjarna, Ferlež Milan, strojni ključavničar, mehanična delavnica, Kristan Mihael, strojni tehnik, obdelovalnica valjev, Perkovič Anton, delavec, valjarna, Dečman Mihael, strojni tehnik, priprava vzdrževanja.

Novi člani delovne skupnosti

Na ekspedit so bili sprejeti: Šekoranja Jože, delavec, Guček Anton, delavec in Vreže Jože, delavec; v valjarno Dragajner Karl, delavec in Hažič Josip, delavec; v elektroobrat Jug Franc, električar in Tifengraber Milan, električar; v šamotarno: Smole Jože, delavec, Centrih Janez, delavec, Sovinc Anton, delavec, Kovčič Stanislav, delavec in Polutnik Alojz, delavec. V livarno valjev: Perc Mirko, delavec, Taccar Karl, delavec, Selič Franc, delavec, Geršak Ivan, žerjavovodja, Suhelj Anton, delavec, Pelc Ivan, delavec, Pušnik Ivan, delavec. V livarno sive litine: Leber Tomaž, delavec, Toplišek Vincenc, delavec in Pondelak Anton, delavec. V jeklarne: Gajšek Jože, delavec in Hrustek Ivan, delavec; v energetske obrate: Bohorč Edvard, strojni ključavničar, Pavlovič Branko, električar, Mak Silvester, strojni ključavničar, Kozamurnik Marjan, avtomehaničar. V administrativno strokovne službe so bili sprejeti: Flis Dragotin, strojni tehnik, kot pripravnik, Ploštajner Hinko, dipl. metalurški inženir, pripravnik, Lužnik Stanislav, ekonomski tehnik, pripravnik, Sivka Ivan, v komerc. sektor, Arzenšek Stanko, ekonomski tehnik, pripravnik, Čakš Srečko, ekonomski tehnik, komercialni sektor in Zohar Jožica, administratorica v tehnični sektor. Na elektroplavž: Lončarič Srečko in Lončarič Milan, delavca; v obdelovalnico valjev Šunc Anđelko, strugar; v komunalni oddelek Ravnak Jože, delavec in Jazbec Franc, delavec.

Na odsluženje kadrovskega roka v JLA so odšli

Iz mehanične delavnice: Verk Stanko, strojni ključavničar, Prodnik Stanko, stroj. ključav., Podbrežnik Marjan, strojni ključavničar, Novak Bojan, ključavničarski inštalater, Jagodič Janko, strojni ključavničar, Jančič Franc, strugar. Iz elektroobrata: Venek Silvo, elektromehaničar, Kroflič Silvester, elektro mehanik, Rataj Anton, elektromehaničar, Razboršek Daniel, el. mehanik, Dobovišek Franc, el. mehanik, Jerovšek Vladimir, el. mehanik in Pfoeder Jože, el. mehanik. Ploštajner Henrik, dipl.

met. inž. in Vrečko Ivo, oba iz priprave proizvodnje. Iz livarne sive litine Fidler Franc, delavec, Grobovšek Stanislav, pomočnik formarja; iz livarne valjev: Ramšak Jože, strojni ključavničar, Zafran Ivan, pomočnik talilca, Tesner Franc, delavec, Sotlar Milko iz razvojnega oddelka, Gajšek Branko, kovač iz jeklarne.

Delovno razmerje so prekinili:

V mehanični delavnici: Salič Tomo — samovoljno zapustil delo, Paradižnik Jože, strojni ključavničar — po lastni želji, Vovk Marjan, stroj. ključavničar — samovoljno zapustil delo in Oprešnik Alojz, stroj. ključavničar — samovoljno zapustil delo. Arzenšek Cvetka iz finančnega sektorja — odšla sporazumno s podjetjem in Miklavc Albin, finančni direktor — po lastni želji. Iz livarne valjev Debeljak Ivan, livar-kalupar in Jurkovšek Alojz, žerjavovodja, oba po lastni želji. Starkl Mihael, šofer iz avtooddelka — samovoljno zapustil delo; Šeško Jože iz komunalnega oddelka — sporazumno s podjetjem ter Jezovšek Anton iz elektroplavža, Polnar Adolf iz modelne mizarne in Krajnc Stanko iz avtooddelka — samovoljno zapustili delo.

Naraščaj v družini so dobili

Vranjek Stanko iz jeklarne, Tušek Jože iz modelne mizarne, Križnik Anton iz livarne sive litine, Jazbec Stanko iz energetskega obrata, Mraz Franc iz valjarne, Bezgovšek Ivan iz valjarne, Počivalšek Anton iz šamotarne, Mulej Stanko iz skladišča, Brantuša Ivan iz tehničnega sektorja, Rihtar Janko iz elektroplavža in Korez Maks iz prometa.

Cestitamo!

Naši upokojeanci

ŠOLINC JAKOB, roj. v Dramljah 22. julija 1911, stanuje v Razgorju pri Dramljah. Pred vojno je delal priložnostno pri

Šolinc Jakob

privatnih delodajalcih v svojem domačem kraju in v Vrbnem. Med vojno je bil v Trbovljah, od koder se je vključil v NOV. V železarno Štore je vstopil na delo maja 1952. leta. Razporejen je bil v obrat jeklarne, kjer je delal do upokojitve. Dne 5. marca letos je bil redno, oziroma starostno upokojen.

Zakonsko zvezo so sklenili

Pantner Stanko iz mehanične delavnice, Jager Ivica iz jeklarne in Kampuš Ivan iz mehanične delavnice.

Na novi življenjski poti jim želimo obilo družinske sreče!

V mesecu marcu se je poslovil od nas tov. MIKLAVC ALBIN, ki je več let po odhodu tov. Beleta uspešno vodil finančni sektor podjetja.

Miklavc Albin

Tov. MIKLAVC se je prvič zaposlil v železarni Štore 9. 1. 1950 in delal na delovnem mestu kot finančni knjigovodja do 21. 10. 1950, nato odšel v JLA. Po vrnitvi iz JLA se je ponovno zaposlil v naši delovni organizaciji in to 1. 11. 1951 in delal kot obratni knjigovodja do 31. 1. 1955.

Nato je začasno zapustil podjetje in se spet vrnil 1. 4. 1958. Najprej je delal kot glavni knjigovodja, nato pa kot finančni direktor. Družinske razmere in boljši materialni ter delovni pogoji so povlekli tov. MIKLAVCA v slovensko glavno mesto.

Na novem delovnem mestu mu člani kolektiva železarne Štore želimo veliko uspehov!

PETEK JOŽE, rojen v Šentjanžu pri Velenju 18. februarja 1916. Stanuje v Brezju pri Po-

Petek Jože

nikvi. Do odhoda na odsluženje vojaškega roka je bil doma. Od 1936. leta v državni službi vse do osvoboditve. V železarno Štore je prišel na delo septembra 1947 in je najprej delal v livarni, 1954. je bil premeščen na elektroplavž, od koder je bil leta 1960 premeščen v komunalni oddelek, kjer je delal do upokojitve. Dne 27. marca 1969 je bil invalidsko upokojen.

KOKLIČ MARTIN, rojen v Proseniškem pri Šentjurju, 3. novembra 1912, kjer tudi še vedno stanuje. Do aprila 1939 je bil in delal doma na kmetiji staršev. Že leta 1939 je dobil delo v železarni Štore in razen krajših

Koklič Martin

presledkov pred vojno, je v tem podjetju delal vse do upokojitve. Delal je v livarni, največ v cevni, kot jedrar. Nazadnje je delal v livarni sive litine. Dne 31. marca je bil invalidsko upokojen.

GABRŠČEK JOŽE, livarski tehnolog v pripravi proizvodnje, je izredno študiral na Višji šoli za organizacijo dela v Kranju, kjer je z odličnim uspehom diplomiral dne 24. 3. 1969 in si pridobil naslov »inženir organizacije dela«.

Iskreno čestitamo!

KOŠTOMAJ ŠTEFAN, rojen v Štorah 12. decembra 1920. leta. Sedaj stanuje v Osenci. Do 1941. leta je bil doma in delal na kmetiji. Od takrat dalje se je vključil na delo v železarno Štore, med vojno je bil tudi v Kapfenbergu do 1943. leta. Vrnil se je v naše podjetje, kjer je delal do upokojitve. Delal je v livarni, šamotarni in od 1948. leta dalje v valjarni. Invalidsko je bil upokojen 11. marca 1968.

Koštomaj Štefan

STORSKI ZELEZAR. Glasilo delovnega kolektiva Železarne Štore — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Ocvirk — Urednik Rudolf Uršič — Uredniški odbor: dipl. ing. Janez Barborič, Friderik Jernejšek, Anton Vackošek, Rajko Markovič, Stane Ocvirk, Stane Sotler, Rudolf Uršič, dipl. ing. Niko Zakonjšek in Ivan Zmahar — Tiska GP »Celjski tisk« Celje.